บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาระการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย เป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเภท และระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อน และหลังการใช้โปรแกรม สุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายข้อ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวช

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา (n=20)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20 - 29 ปี	1	5
30 - 39 ปี	2	10
40 – 49 ปี	7	35
50 – 60 ปี	10	50
เพศ		
ชาย	2	10
หญิง	18	90
สถานภาพสมรส		
โสด	1	5
คู่	14	70
หม้าย	1	5
หย่า	1	5
แยกกันอยู่	3	15
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	12	60
มัธยมศึกษา	4	20
ปวส., อนุปริญญา	2	10
ปวช.	1	5
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	5

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่มีอายุ 50-60 ปี (ร้อยละ 50) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 70) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 60)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม อาชีพโรคประจำตัว และความสัมพันธ์กับผู้ป่วย (n=20)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับจ้าง	9	45
เกษตรกรรม	5	25
ค้าขาย	2	10
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3	15
อยู่บ้านเฉยๆ / งานบ้าน	1	5
โรคประจำตัว		
มี	10	50
ไม่มี	10	50
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย		
บิดา	1	5
มารดา	10	50
ภรรยา	1	5
บุตร	1	5
พี่, น้อง	7	35
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย		
1-5 ปี	5	25
6-10 ปี	7	20
มากกว่า 10 ปี	8	55

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 45) มีรายได้ 4,000 - 8,000บาท (ร้อยละ 50) มีและไม่มีโรคประจำตัวเท่าๆ กัน (ร้อยละ 50) ส่วนความสัมพันธ์กับผู้ป่วยส่วนใหญ่พบว่าเป็นมารดา (ร้อยละ 50) รองลงมาเป็นพี่ น้อง (ร้อยละ 35)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทจำแนกตามระยะเวลาที่ป่วย อายุ เพศ และจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา (n=20)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ป่วยของผู้ป่วย		
1 – 5 ปี	2	10
6 – 10 ปี	7	35
มากกว่า 10 ปี	11	55
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	5
20 - 29 ปี	4	20
30 - 39 ปี	7	35
40 – 49 ปี	5	25
50 – 59 ปี	3	15
เพศ		
ชาย	15	75
หญิง	5	25
ครั้งที่เข้ารับการรักษา		
1	2	10
2	3	15
3	6	30
4	1	5
5	4	20
7	2	10
8	2	10

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 35) รองลงมา คือ 40-49 ปี (ร้อยละ 25) เป็นเพศชาย (ร้อยละ 75) เข้ารับการรักษาซ้ำเป็นครั้งที่ 3 (ร้อยละ 30)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาระการดูแลของผู้ดูแลและผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาระในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายด้าน และโดยรวม (n=20)

ภาระในการดูแลผู้ป่วย	ก่อนการใช้โปรแกรม			หลังการใช้โปรแกรม			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
ภาระเชิงปรนัย	3.04	0.62	ปานกลาง	2.29	0.48	น้อย	14.52*
ภาระเชิงอัตนัย	3.40	0.52	ปานกลาง	2.71	0.45	ปานกลาง	16.61*
ภาระโดยรวม	**3.22**	**0.57**	**ปานกลาง**	**2.50**	**0.47**	**ปานกลาง**	**15.56***

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาระในการดูแลผู้ป่วยของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ทั้งโดยรวมและรายด้าน ในด้านภาระเชิงปรนัย และภาระเชิงอัตนัย มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 (t = 15.56, 14.52 และ 16.61 ตามลำดับ) โดยคะแนนเฉลี่ยภาระการดูแลของผู้ดูแลหลังการใช้โปรแกรม ต่ำกว่า ก่อนการใช้โปรแกรม

สรุปผลการทดลอง พบว่าภาระการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี หลังได้รับโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวต่ำกว่าก่อนได้รับโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายข้อ

ตารางที่ 11 คะแนนภาระเชิงปรนัย ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายข้อ (n=20)

ภาระเชิงปรนัย	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
● หรือมีกิจกรรมมากขึ้น	3.40	0.75	2.45	0.51	6.19*
● ท่านต้องเสียเวลาทำงา	3.30	0.57	2.70	0.57	5.33*
● การดูแลผู้ป่วยรบกวนกิจวัตรประจำวันของท่าน	3.25	0.55	2.30	0.47	8.32*
● เกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว	3.15	0.74	2.40	0.50	5.25*
● เวลาร่วมกิจกรรมกับครอบครัวลดล	3.10	1.07	2.60	0.68	3.68*
● การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านนอนหลับไม่เพียงพอ	3.10	0.55	2.05	0.39	7.76*
● เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมลดลง	3.05	0.51	2.40	0.50	5.94*
● สมาชิกในครอบครัวถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ	3.00	0.45	2.45	0.51	4.81*
● การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านมีปัญหาสุขภาพ	2.95	0.51	2.30	0.47	4.95*
● การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านไม่มีเวลาพักผ่อน	2.90	0.55	2.55	0.44	4.95*
● เวลาในการดูแลสุขภาพร่างกายลดลง	2.70	0.57	1.85	0.36	3.68*
● เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านและชุมชน	2.65	0.58	1.82.	0.41	6.47*
ภาระโดยรวม	**3.04**	**0.61**	**2.29**	**0.48**	**5.77***

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า ภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านภาระเชิงปรนัย จำแนกตามรายข้อทั้ง 12 ข้อ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนหลังการใช้โปรแกรม ต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด หลังการใช้โปรแกรม คือ ท่านต้องเสียเวลาทำงาน ($\bar{X}$ = 2.70 ซึ่งถือว่ามีภาระการดูแลอยู่ในระดับปานกลาง) ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านขัดแย้งกับเพื่อนบ้านและชุมชน ($\bar{X}$ = 1.80 ซึ่งถือว่ามีภาระการดูแลอยู่ในระดับน้อย)

ตารางที่ 12 คะแนนภาระเชิงอัตนัยในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายข้อ (n=20)

ภาระเชิงอัตนัย	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
● ท่านกังวลว่าต่อไปจะเป็นอย่างไรถ้าไม่มีท่าน	4.00	0.45	3.75	0.44	2.51*
● ท่านรู้สึกสงสารผู้ป่วย	3.90	0.55	3.05	0.39	5.66*
● ท่านรู้สึกเครียดจากการดูแลผู้ป่วย	3.70	0.57	2.95	0.39	6.09*
● ท่านรู้สึกท้อแท้ในการดูแลผู้ป่วย	3.70	0.48	3.10	0.44	4.06*
● ท่านรู้สึกซึมเศร้าจากการดูแลผู้ป่วย	3.65	0.51	2.30	0.47	4.95*
● ท่านรู้สึกเป็นห่วงว่าจะเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย	3.60	0.50	2.75	0.55	5.66*
● ท่านรู้สึกกังวลเมื่อผู้ป่วยมีอาการทางจิตรุนแรง	3.55	0.60	2.70	0.47	7.76*
● ท่านรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาของตนเอง	3.10	0.55	2.35	0.48	4.68*
● ท่านรู้สึกกังวลเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วย	3.05	0.39	2.50	0.41	4.81*
● ท่านรู้สึกผิดที่ลงโทษหรือตำหนิผู้ป่วย	2.95	0.51	2.30	0.47	4.95*
● ท่านรู้สึกอายชาวบ้านเมื่อผู้ป่วยวุ่นวายท่านรู้สึกกังวลใจเมื่อต้องพาผู้ป่วยออกนอกบ้าน	2.85	0.58	2.20	0.41	5.94*
	2.75	0.63	2.00	0.45	6.09*
ภาระโดยรวม	**3.40**	**0.52**	**2.71**	**0.45**	**5.34***

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านภาระเชิงอัตนัย จำแนกตามรายข้อทั้ง 12 ข้อ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนหลังการใช้โปรแกรมต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรม เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนสูงสุด และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุดหลังการใช้โปรแกรม คือ ท่านรู้สึกกังวลว่าต่อไปจะเป็นอย่างไรถ้าไม่มีท่าน ($\bar{X}$ = 3.75 ซึ่งถือว่ามีภาระการดูแลอยู่ในระดับมาก) และข้อที่มีภาระต่ำสุด คือ ท่านรู้สึกกังวลใจเมื่อพาผู้ป่วยออกจากบ้าน ($\bar{X}$ = 2.00 ซึ่งถือว่ามีภาระการดูแลอยู่ในระดับน้อย)